



Rzeczywistość dźwiękiem spisana

Studia o reportażu radiowym



Monika Białek

Rzeczywistość dźwiękiem spisana

Studia o reportażu radiowym

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2019

Recenzent
dr hab. Magdalena Piechota, prof. UMCS

Redaktor Wydawnictwa
Dorota Niedziałkowska

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Johnson
www.karolined.com

Na okładce
ilustracja na licencji Adobe Stock

Skład i łamanie
Maksymilian Biniakiewicz

Publikacja sfinansowana ze środków Prorektora do Spraw Nauki
i Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Gdańskiego
oraz z działalności statutowej Wydziału Nauk Społecznych
i Instytutu Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-827-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49

Spis treści

Wstęp	7
Część I. Polski reportaż radiowy po 1989 roku	
1. Reportaż radiowy po transformacji politycznej w Polsce	15
1.1. Jak zmieniał się reportaż radiowy?	16
1.2. Jakie czynniki wywołały proces zmian?	26
2. 25 lat polskiego reportażu radiowego	31
2.1. Reportaż historyczny	32
2.2. Reportaż społeczny	37
2.3. Reportaż psychologiczny	38
2.4. Reportaż śledczy	41
2.5. Reportaż artystyczny	43
3. Reportaż radiowy jako sposób artystycznej wypowiedzi	49
3.1. Wyznaczniki gatunku	50
3.2. Reportaż radiowy jako sposób artystycznej wypowiedzi	53
4. Dokument radiowy w dobie konwergencji	63
4.1. Realizacja słuchowiskowa	66
4.2. Fikcyjne sytuacje	67
4.3. Fikcyjne postaci	68
4.4. Fikcyjne dokumenty	69
4.5. Rozbudowane partie narracyjne	70
5. Fotokasty, czyli radio otrzymuje wzrok	75
5.1. Co to jest fotokast?	76
5.2. Jak powstaje fotokast?	77
5.3. Wybrane realizacje	80
5.4. Zmiana specyfiki przekazu radiowego	87

6. Dźwiękowa wersja reportażu gonzo	92
6.1. Czym jest gonzo i jakie są wyznaczniki stylu?	92
6.2. Czy gonzo miało szansę zaistnieć w Polsce?	96
6.3. Przykłady radiowych form gonzoidalnych	98
6.4. Czy styl gonzo może być sposobem na wolne media?	103
7. Reportaż radiowy – terminologia i rozważania genologiczne	105
Część II. Analiza tematyczna polskiego reportażu radiowego	
8. Wizerunek współczesnej Polski	117
8.1. News w reportażu radiowym	117
8.2. Zjawiska społeczne w reportażu radiowym	123
9. Obraz współczesnej rodziny	132
9.1. Dziecko	133
9.2. Rodzice	139
9.2.1. Matka	140
9.2.2. Ojciec	143
9.3. Rodzina	145
10. Polaków portret własny	150
10.1. Polak skonfliktowany	150
10.2. Polak nawrócony	152
10.3. Polak zakochany	153
10.4. Reportaż portretowy	155
11. Polak – katolik? Obraz Polaka wierzącego	159
11.1. Lata 90. XX wieku	160
11.2. Po roku 2000	165
12. Obraz Polaków i Niemców	169
12.1. Wrocław – miasto przesiedlonych	171
12.2. Trudna historia – splątane losy	172
12.3. Zawłaszczana tożsamość	176
12.4. Miłość zwycięży wszystko	178
13. Nurt historyczny	182
13.1. Reportaże historyczne zrealizowane w latach 1989–2003	183
13.2. Moment przełomowy i reportaże zrealizowane po 2003 roku	186
Bibliografia	192
Źródła internetowe	195
Reportaże radiowe	196